

Sygn. akt V GC 62/23upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2023 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu V Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Dawid Kobus
Protokolant:	sekretarz sądowy Karolina Chechłowska-Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2023 r. w Toruniu na rozprawie
z pominięciem przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych
sprawy z powództwa: **K. K.**

przeciwko pozwanemu: (...) **SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ z siedzibą w C.**

o zapłatę

- zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11 100,00 zł (jedenaście tysięcy sto złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 9 grudnia 2021 r. do dnia zapłaty,
- zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4 637,00 zł (cztery tysiące sześćset trzydzieści siedem złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu,
- nakazuje zwrócić powodowi ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu kwotę 80,00 zł (osiemdziesiąt złotych) tytułem niewykorzystanej zaliczki na wydatki.

Sygn. akt V GC 62/23 upr

UZASADNIENIE

(wyroku z dnia 17 listopada 2023 roku)

Pozwem z dnia 12 września 2022 roku K. K. wniósł o (k. 3-6):

- zasądzenie od pozwanego (...) spółka z o.o. w C. na rzecz powoda kwoty 11.100,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 9 grudnia 2021 roku do dnia zapłaty;
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że dochodzi kwoty 11.000,00 zł tytułem wierzytelności jaką scedował na niego E. C.. Wierzyciel pierwotny miał uiścić tytułem wykonania i zamontowania instalacji fotowoltaicznej kwotę 11.000,00 zł jako zaliczkę na poczet tejże umowy. (...) spółka z o.o. w C. miała nie przystąpić do realizacji umowy,

dlatego cedent od przedmiotowej umowy odstąpił i wezwał pozwaną Spółkę do zwrotu uiszczony zaliczki. Ostatecznie pozwana nie zwróciła żądanej zaliczki.

Starszy referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Toruniu wydał w dniu 6 listopada 2022 roku **nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym** (k. 19), który utracił w całości moc na skutek **sprzeciwu** wniesionego przez pozwaną Spółkę (k. 48-49v). (...) sp. z o.o. w C. wniosła o:

- 1) oddalenie powództwa;
- 2) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu.

W **uzasadnieniu sprzeciwu** został podniesiony zarzut nieistnienia dochodzonego pozewem roszczenia, bowiem będąca przedmiotem przelewu powierniczego wierzytelność nie istnieje. Zdaniem pozwanej cedent – E. C. nie występował w stosunku prawnym z (...) sp. z o.o. w charakterze konsumenta, lecz jako przedsiębiorca a dokonany przez niego zakup i montaż urządzenia fotowoltaicznego miał bezpośredni związek z prowadzonym przez niego gospodarstwem rolnym. Z daleko posuniętej ostrożności Spółka wskazała również na bezskuteczność odstąpienia dokonanego przez E. C., gdyż przekroczył on ustawowy termin na odstąpienie od umowy zawieranej poza lokalem przedsiębiorcy. Pozwana nadmienila, że o to samo roszczenie toczy się postępowanie sądowe z powództwa E. C. przed Sądem Rejonowym w Płocku (sygn. akt V GC 1119/22 upr).

Pismem z dnia 25 kwietnia 2023 roku (k. 82-83) pełnomocnik powoda wskazał, że obecnie prawo do dochodzonej wierzytelności przysługują powodowi. Ponadto podniósł, że głównym celem cedenta były oszczędności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Fakt, że E. C. dokonał transakcji zapłaty z rachunku Gospodarstwo Rolne (...) nie przesądza o gospodarczym celu umowy. Zdaniem powoda strona pozwana nie kwestionuje, iż nie pouczyła E. C. o prawie do odstąpienia od umowy, a więc termin ten nie rozpoczął biegu.

Na rozprawie w dniu 17 listopada 2023 roku (k. 112-113) strony podtrzymały zaprezentowane wyżej stanowiska.

Sąd rozpoznał sprawę z **pominięciem przepisów** Części Pierwszej, Księgi Pierwszej, Tytułu VII, D. IIa „Postępowanie w sprawach gospodarczych” Kodeksu postępowania cywilnego, zgodnie z wnioskiem powoda zawartym w pozwie (k. 3), wydając na rozprawie w dniu 17 listopada 2023 roku stosowne postanowienie (k. 112).

Sąd ustalił, co następuje:

E. C. zawarł w dniu 28 października 2021 roku z (...) sp. z o.o. w C. umowę na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej. Umowa została zawarta poza lokalem przedsiębiorstwa. Z tytułu realizacji przez wykonawcę umowy zamawiający zobowiązał się zapłacić na rzecz wykonawcy wynagrodzenie w łącznej wysokości 37.000,00 zł brutto, a w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy – zapłaty zadatku w wysokości co najmniej 30% łącznej wynagrodzenia tj. 11.100,00 zł brutto. E. C. nie został poinformowany o prawie odstąpienia od umowy.

Częściowo bezsporne, a ponadto dowód: - umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej wraz z załącznikiem (k. 15-17); - informacja z KRS (k. 35-37); - zeznania E. C. (k. 112v).

E. C. prowadzi gospodarstwo rolne w miejscowości M.. Nie jest wpisany do (dalej jako: (...)). Celem zawartej przez niego w dniu 28 października 2021 roku umowy o wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej miało być dostarczenie prądu na potrzeby domu rodzinnego i prowadzonego gospodarstwa rolnego.

Częściowo bezsporne, a ponadto dowód: - zeznania E. C. (k. 112v).

W dniu 3 listopada 2021 roku E. C. zapłacił na rachunek wykonawcy kwotę 11.100,00 zł.

Dowód: - potwierdzenie przelewu (k. 18).

Pismem z dnia 25 listopada 2021 roku E. C. odstąpił od umowy zawartej z (...) sp. z o.o. w C.. Jednocześnie ww. zobowiązał wykonawcę do zwrotu uiszczonej przez niego kwoty 11.100,00 zł do dnia 8 grudnia 2021 roku.

Dowód: - odstąpienie od umowy (k. 19); - zeznania E. C. (k. 112v).

W dniu 14 marca 2022 roku E. C. zawarł z K. K., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmę (...) w O. umowę o powierniczy przelew wierzytelności. Przelewem powierniczym została objęta wierzytelność w postaci zaliczki do umowy na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej (nr umowy: (...)).

Dowód: - umowa o powierniczy przelew wierzytelności (k. 20); - wyciąg z (...) (k. 11-12).

(...) sp. z o.o. w C. została zawiadomiona o przelewie powierniczym i zleceniu do dochodzenia roszczeń. Ponadto ww. Spółka została wezwana przez K. K. do zapłaty. Wezwanie do zapłaty pozostało przez reakcji (...) sp. z o.o.

Dowód: - zawiadomienie (k. 21); - potwierdzenie odbioru (k. 26).

Przed Sądem Rejonowym w Płocku toczy się postępowanie z powództwa E. C. przeciwko (...) sp. z o.o. w C. o zapłatę kwoty 11.100,00 zł w sprawie pod sygnaturą V GC 1119/22 upr. Pozew został wniesiony w dniu 31 maja 2022 roku.

Dowód: - dokumenty z akt sprawy V GC 1119/22 upr.

Sąd zważył, co następuje:

Ustalony stan faktyczny był w części bezsporny i w tym zakresie Sąd ustalił go w oparciu o zgodne oświadczenia stron i art. 230 k.p.c. Ponadto dokonując powyższych ustaleń faktycznych Sąd oparł się na podstawie załączonych do akt sprawy dokumentach, jak również kserokopiach i wydrukach przedłożonych przez strony. Sąd w pełni dał wiarę dokumentom zgromadzonym w toku postępowania. Ich prawdziwość i autentyczność nie budziła, w ocenie Sądu, jakichkolwiek wątpliwości. Należy zauważyć, że zgodność części dokumentów z oryginałem została poświadczona przez zawodowych pełnomocników wskazanych w art. 129 § 2 k.p.c. Nadto należy wskazać, że strona pozwana nie przedłożyła żadnych dowodów przeciwnych niweczających moc dokumentów przedłożonych przez powoda, co do zasady negując jedynie ich skutki prawne. Sąd wziął pod uwagę również zeznania E. C.. Sąd dał wiarę tym zeznaniom w pełni, gdyż były one logiczne, spójne i korespondowały z zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Z zeznań świadka wynikało, że prowadzi on gospodarstwo rolne, ale nie jest wpisany do (...), natomiast zawarta przez niego umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej miała tylko częściowo dostarczać prąd do gospodarstwa rolnego, a głównie służyć celom domowym.

W pierwszej kolejności należało się od odnieść do kwestii prowadzonego przed Sądem Rejonowym w Płocku (sygn. akt V GC 1119/22 upr) postępowania z powództwa E. C. przeciwko (...) sp. z o.o. w C., które zostało wszczęte wcześniej niż rozpatrywana sprawa. W ocenie Sądu brak było w niniejszej sprawie podstaw zarówno do odrzucenia pozwu (sprawa nie toczy się o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami ani nie została już prawomocnie osądzona), jak również podstaw do zawieszenia postępowania. Nie ulega bowiem wątpliwości, że wraz z zawarciem przez E. C. i K. K. umowy o powierniczy przelew wierzytelności, aktualnie (od dnia 14 marca 2022 roku) legitymacja procesowa czynna do dochodzenia wierzytelności tj. zaliczki do umowy na wykonywanie i montaż instalacji fotowoltaicznej (nr umowy: (...)) przysługuje jedynie K. K..

Następnie należało rozważyć zarzut nieistnienia dochodzonego pozvem roszczenia. Kluczowe w tym zakresie jest ustalenie, czy cedent E. C. zawierając przedmiotową umowę działał jako konsument, a jeżeli tak – to czy w terminie odstąpił od umowy zawartej z (...) sp. z o.o. w C.. Powyższe względy – zdaniem pozwanej Spółki – skutkowały tym, że E. C. nie mógł skutecznie odstąpić od umowy z dnia 28 października 2021 roku, a tym samym dokonać przelewu wierzytelności na powoda. Kwestia zawarcia umowy poza lokalem przedsiębiorcy była ostatecznie bezsporna.

Zdaniem pozwanej Spółki (...) należało traktować jako przedsiębiorcę, któremu nie przysługuje możliwość odstąpienia od umowy zawartej poza przedsiębiorstwem z kilku względów. Przede wszystkim E. C. prowadzi gospodarstwo

rolne, dokonany zakup i montaż urządzenia fotowoltaicznego miał bezpośredni związek z prowadzonym przez niego gospodarstwem rolnym, a opłata tytułem zaliczki została dokonana z rachunku bankowego prowadzonego dla gospodarstwa rolnego (...).

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 22¹ k.c. za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Status osoby fizycznej jako konsumenta wyznaczany jest w ramach konkretnej czynności prawnej dokonywanej z przedsiębiorcą z uwzględnieniem jej rodzaju i celu. Nie decyduje o nim to, czy dana osoba prowadzi działalność gospodarczą lub zawodową, lecz to, czy czynność zdziałana z przedsiębiorcą pozostaje w bezpośrednim związku z tą działalnością. Bezpośredni związek dokonanej czynności prawnej z prowadzoną działalnością gospodarczą lub zawodową istnieje wówczas, gdy dokonana czynność prawna nie zmierza przynajmniej częściowo do zaspokojenia osobistych (konsumpcyjnych) potrzeb (zob. wyrok SN z dnia 18 kwietnia 2023 roku, (...) 914/22, Lex nr 3569424). Punktem odniesienia dla oceny związku czynności prawnej z prowadzoną przez przedsiębiorcę działalnością gospodarczą, jako bezpośredniego lub pośredniego, są konkretne okoliczności danej sprawy istniejące w dacie czynności. Właściwe dla jej dokonania są kryteria rodzaju czynności prawnej i jej przedmiotu, typowego charakteru czynności ze względu na prowadzoną działalność gospodarczą, przeznaczenia nabywanego towaru lub usługi dla celu bezpośrednio lub pośrednio związanego z działalnością gospodarczą (zob. wyrok SN z dnia 3 października 2014 roku, V CSK 630/13, OSNC 2015/7-8/96).

Przepisy nie wskazują, w jaki sposób oceniać status konsumenta w przypadku czynności, które służą mieszanym (podwójnym) celom. W tym zakresie należy odwołać się do motywów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 roku w sprawie praw konsumentów, która w motywie 17 wskazuje, że osoba zawierająca taką umowę powinna być uznawana za konsumenta, jeżeli cel związany z działalnością gospodarczą lub zawodową jest do tego stopnia ograniczony, że nie jest dominujący w kontekście całej umowy.

E. C. zawarł umowę na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej, która miała dostarczać prąd dla domu rodzinnego (cel osobisty) oraz dla gospodarstwa rolnego (cel gospodarczy). W ocenie Sądu zawarta przez E. C. umowa nie posiadała dla niego charakteru zawodowego. Umowy mają charakter zawodowy dla indywidualnego przedsiębiorcy, gdy są przez niego zawierane w sposób typowy, powtarzalny, w zwykłym toku czynności w ramach prowadzonej rzeczywiście działalności gospodarczej. Nie sposób w tych kategoriach zakwalifikować zawarcia umowy o wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej, dla osoby która prowadzi gospodarstwo rolne.

W związku z powyższym, w niniejszej sprawie zastosowanie znalazły przepisy rozdziału 4 ustawy z dnia 30 maja 2014 roku o prawach konsumenta (dalej jako: ustawa o prawach konsumenta) w brzmieniu sprzed nowelizacji dokonanej z dniem 1 stycznia 2023 r. wobec przepisu przejściowego – art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 roku o zmianie ustawy o prawach konsumenta, ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy – Prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. z 2022 roku, poz. 2337. Zgodnie bowiem z art. 38a ustawy, obowiązującym w okresie od 1 stycznia 2021 roku do dnia 1 stycznia 2023 roku, a więc w okresie zawarcia umowy przez E. C. z pozwaną Spółką, przepisy dotyczące konsumenta zawarte w powyższym rozdziale stosuje się do osoby fizycznej zawierającej umowę bezpośrednio związaną z jej działalnością gospodarczą, gdy z treści tej umowy wynika, że nie posiada ona dla tej osoby charakteru zawodowego, wynikającego w szczególności z przedmiotu wykonywanej przez nią działalności gospodarczej, udostępnionego na podstawie przepisów o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Przepis ten przewiduje odesłanie do art. 27 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym konsument, który zawarł umowę dla odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa, może w terminie 14 dni odstąpić od niej bez podawania przyczyny i bez ponoszenia kosztów oraz art. 29 ust. 1 ustawy, który stanowi że jeżeli konsument nie został poinformowany przez przedsiębiorcę o prawie odstąpienia od umowy, prawo to wygasa po upływie 12 miesięcy od dnia upływu terminu, o którym mowa w art. 27 ust. 1 albo 2.

Rozszerzenie ochrony przysługującej konsumentów na przedsiębiorców było wynikiem wdrożenia do polskiego systemu prawnego dyrektyw unijnych, których celem nadrzędnym było zapewnienie jeszcze wyższego poziomu

ochrony konsumentów. Zmiany te wprowadzone zostały m.in. poprzez ustawę z dnia 31 lipca 2019 roku o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych (Dz.U. z 2019 roku, poz. 1495) oraz ustawę z dnia 4 listopada 2022 roku o zmianie ustawy o prawach konsumenta, ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy – Prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. z 2022 roku, poz. 2337).

Zdaniem Sądu w okolicznościach zawarcia przedmiotowej umowy pozwana Spółka miała istotne powody, aby sądzić że ma do czynienia z konsumentem a nie przedsiębiorcą. Czynność ta nie miała charakteru typowego dla działalności prowadzonej przez E. C. tj. prowadzenia gospodarstwa rolnego. Poza tym, ww. przy zawieraniu umowy nie posłużył się swoją firmą, pieczętą lub danymi identyfikującymi przedsiębiorcę (NIP, REGON). W związku z tym, brak było podstaw do zaniechania pouczenia poinformowania E. C. przez (...) sp. z o.o. w C. o prawie do odstąpienia od umowy. W takiej sytuacji zaktualizował się art. 29 ust. 1 ustawy o prawach konsumenta i odstępując od umowy E. C. nie przekroczył terminu 14 dni na odstąpienie.

Na marginesie należy wskazać, że prawo do informacji o możliwości odstąpienia do umowy jest jednym z najważniejszych praw konsumenta i zaniechania przedsiębiorcy w tym zakresie mogą mieć bardzo negatywne skutki. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 17 maja 2023 roku (C-97/22, Lex nr 3554223) wskazał, że konsument jest całkowicie zwolniony z obowiązku zapłaty za usługi wykonane na podstawie umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa w sytuacji, gdy zainteresowany przedsiębiorca nie przekazał mu informacji o prawie do odstąpienia od umowy, a konsument skorzystał z prawa do odstąpienia od umowy po tym, jak wspomniana umowa została wykonana.

Tym samym zgodnie z art. 31 ust. 1 ustawy „W przypadku odstąpienia od umowy zawartej na odległość lub umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa umowę uważa się za niezawartą.”, zaś wówczas stosowanie do treści art. 32 ust. 1 ustawy „Przedsiębiorca ma obowiązek niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania oświadczenia konsumenta o odstąpieniu od umowy, zwrócić konsumentowi wszystkie dokonane przez niego płatności, w tym koszty dostarczenia rzeczy.”

W tym stanie rzeczy powództwo należało uwzględnić w całości, tj. w stosunku co do kwoty 11.100,00 zł zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 30 maja 2014 roku o prawach konsumenta. Od zasądzonej kwoty na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. zasądzone odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 9 grudnia 2021 roku (tj. następnego dnia po terminie, który został wskazany jako termin zwrotu zaliczki) do dnia zapłaty (**pkt 1 sentencji wyroku**).

W przedmiocie kosztów procesu (**punkt 2 sentencji wyroku**), Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. obciążając nimi w całości przegrrywającą pozwaną Spółkę. Na koszty procesu w wysokości 4.637,00 zł, które poniósł powód złożyły się: opłata od pozwu (750 zł), wynagrodzenie pełnomocnika radcy prawnego (3.600 zł), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł), wykorzystana kwota z uiszczonej przez powoda zaliczki na wydatki (270 zł). O odsetkach ustawowych od ww. kwoty orzeczono na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c., orzekając je od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

K. K. uiszczył zaliczkę w wysokości 350 zł (k. 96), a wykorzystano z niej kwotę 270 zł tytułem zwrotu kosztów stawiennictwa świadka E. C. (k. 112v). Dlatego **w punkcie 3 sentencji wyroku** Sąd – w oparciu o art. 84 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – zwrócił powodowi ze Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowemu w Toruniu kwotę 80,00 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki na wydatki.